

УНИВЕРЗИТЕТ ЦОН НЕЗБИТ  
ФАКУЛТЕТ ЗА ПРАВО, ЈАВНУ УПРАВУ И БЕЗБЕДНОСТ  
БЕОГРАД

ЗАВРШНИ РАД НА СТУДИЈАМА ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА  
(*навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ*)

На основу одлуке Сената Универзитета од 17.03.2016, пошто смо проучили урађену  
ДОКТОРСКУ ДИСЕРТАЦИЈУ под називом:  
(*навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ*)

## УПРАВНОПРАВНИ АСПЕКТ МАТИЧНИХ КЊИГА И ЊИХОВ ЗНАЧАЈ У ДОКАЗНОМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

кандидата: Мс Сци Јасмине Бенмансур подносимо следећи:  
(*звање, име и презиме кандидата*)

### РЕФЕРАТ

#### **1. Основни подаци о кандидату, докторској дисертацији/ уметничком пројекту**

*(Елементарни подаци о кандидату, наслову рада, обиму и библиографским подацима)*

Јасмина Бенмансур рођена 1969. године у Маракешу, Мароко. Дипломирала је 1991. године на Правном факултету Универзитета у Приштини. Завршила је специјалистичке студије Менаџмент јавне управе на Факултету организационих наука Универзитета у Београду и мастер студије на Факултету за државну управу и администрацију Мегатренд универзитета. Има положен државни стручни испит и правосудни испит.

Двадесетпетогодишње радно искуство стекла је у органима локалне самоуправе и државне управе. У Министарству правде и Министарству правде и локалне самоуправе обављала је послове саветника министра за надзора над вођењем матичних књига и саветника министра на пословима другостепеног управног поступка у области матичних књига, а у Министарству за државну управу и локалну самоуправу послове вишег саветника - начелника Одељења за лични статус грађана.

Постављена је 2006. године на положај помоћника министра за државну управу и локалну самоуправу – руководиоца Сектора за права националних мањина, матичне књиге и остваривање слободе удруживања грађана, а затим помоћника министра – руководиоца Сектора за матичне књиге и остваривање слободе удруживања грађана у Министарству за државну управу и локалну самоуправу и Министарству за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу.

Године 2011. поново је постављена на положај помоћника министра – руководиоца Сектора за матичне књиге и остваривање слободе удруживања грађана у Министарству за људска и мањинска права државну управу и локалну самоуправу, а затим и на место помоћника министра правде и државне управе – руководиоца Сектора за државну управу и матичне књиге.

Од 2014. године обављала је послове начелника Одељења за лични статус грађана, а тренутно обавља послове руководиоца Групе за стручно усавршавање у Министарству државне управе и локалне самоуправе.

Учествовала је у припреми више законских и подзаконских прописа, стратегија развоја и акционих планова за спровођење стратегија у области државне управе, матичних књига, слободe удруживања, остваривања права припадника националних мањина и др, као руководилац или члан радне групе, као и у припреми и реализацији стратешких пројеката:

- Министарство државне управе и локалне самоуправе: “Управљање променама - јачање капацитета Министарства државне управе и локалне самоуправе за успостављање промена у оквиру државне администрације у Републици Србији”, члан Интерног тима;
- Министарство државне управе и локалне самоуправе: Истраживање (извештај и анализа) – Процена потреба за рационализацијом и новом организацијом матичних подручја за која се воде матичне књиге у јединицама локалне самоуправе, координатор Пројекта
- Министарство правде и државне управе: Пројектни фонд за институционални развој PROFID „Подршка реформи државне управе у Србији, 2010-2013“: Анализа упоредноправних решења и добре праксе у области матичних књига као основ даљег унапређења ове област у Републици Србији, координатор пројекта;
- Министарство за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу: Централни систем за електронску обраду и складиштење података и чување другог примерка матичних књига, координатор Пројекта
- Министарство за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу: Јединствени бирачки списак, члан Радне групе;
- Европска агенција за реконструкцију: Унапређење вођења цивилних регистара у Републици Србији (бирачки спискови, матичне књиге и политичке организације) – члан Радне групе
- UNDP: Јачање централних функција подршке министарстава Републике Србије - члан Радне групе у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде
- UNDP: Процена капацитета Савета министара Србије и Црне Горе – правни експе

Заменик је председника Испитне комисије за полагање државног стручног испита за рад у државним органима (за вишу и високу стручну спрему) и испитивач на предмету Канцеларијско пословање.

Члан Савета за права детета Владе Републике Србије

У научноистраживачком раду, објавила је више радова, и то:

- University of Novi Sad, Technical faculty “Mihajlo Pupin”, Zrenjanin, International Conference: Proceedings of International Conference on Applied Internet and Information Technologies ICAIT 2015, October 23, 2015, *Information and communication technology and principal official civil records in the Republic of Serbia*, (ISBN 978-86-7672-260-0)
- Фондација Центар за јавно право, Сарајево, 2013, *Упис чињеница у матичну књигу рођених – решавање проблема лица која нису уписана у матичну књигу рођених у Републици Србији*, ([http://www.fcjp.ba/templates/ja\\_avian\\_ii\\_d/images/green/Jasmina\\_Benmansur.pdf](http://www.fcjp.ba/templates/ja_avian_ii_d/images/green/Jasmina_Benmansur.pdf))
- The 21<sup>st</sup> NISPAcee Annual Conference "Regionalisation and Inter-regional Cooperation", 16-18. may 2013, Belgrade, *Electronic civil registries of the Republic of Serbia*, ([http://www.nispa.org/conf\\_papers\\_list.php?cid=21&fs\\_papersPage=6](http://www.nispa.org/conf_papers_list.php?cid=21&fs_papersPage=6));
- Часопис за правну теорију и праксу Правни живот број 12/2012, Књига 558 1-1068, *Слобода удруживања у правном систему Републике Србије*, (UDK 34(497.11) (05) YU ISSN 0350-0500);
- Десети тематски међународни скуп „Заштита људских права и слобода у време економске кризе“, Тара, 2011, *Заштита података о личности и матичне књиге*, (ISBN 978-86-83437-73-3)

- Дани словеначке управе, Порторож, 2010, *Проблеми у вођењу е-матичне књиге у Републици Србији*.
- Коаутор и уредник Приручника за полагање посебног стручног испита за матичара, Београд, 2010. (ISBN 978-86-916071-0-4)
- Коаутор Водича за примену Закона о удружењима, Београд, 2009. (ISBN 978-86-7408-034-4)
- Коаутор студије Путоказ за Европу - Препоруке за будући развој српске јавне управе, Београд, 2003. (ISBN 86-83599-16-7)

Одслушала је и положила све предмете на студијском програму трогодишњих докторских академских студија за право, јавну управу и безбедност са просечном оценом 10.00 и испунила све предиспитне обавезе, према законом прописаним стандардима за трећи степен студија.

Урадила је докторску дисертацију под насловом: **УПРАВНОПРАВНИ АСПЕКТ МАТИЧНИХ КЊИГА И ЊИХОВ ЗНАЧАЈ У ДОКАЗНОМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ**, обима 283 страна, 556.492 карактера, 2.156 параграфа, 98.815 речи у складу са стандардима за израду докторских дисертација.

Дисертација је прошла тест провере на софтверском програму за утврђивање аутентичности текста који је показао да је текст дисертације аутентично и оригинално дело кандидата подобно за јавну одбрану.

## 2. Предмет и циљ докторске дисертације/уметничког пројекта

### 2.1. Предмет докторске дисертације

Позитивним прописима је уређена претпоставка тачности ових евиденција, тако да подаци садржани у њима обезбеђују правну сигурност у свим поступцима које надлежни државни органи воде ради остваривања права или утврђивања обавеза грађана. Све остале службене евиденције о грађанима или јавне исправе које се издају грађанима заснивају се управо на подацима уписаним у матичне књиге или појединим чињеницама о личном стању грађана које произилазе из тих података.

Поред тога, матичне књиге као материјални акти управе имају веома значајно место у доказном управном поступку, с обзиром да садрже чињенице и податке чије постојање закон претпоставља, па им се увек, односно док се супротно не докаже, даје предност како у односу на друге јавне исправе које садрже личне податке, тако и у односу на друга доказна средства (изјаве странке или исказе сведока).

У теорији управног права, али и другим гранама права попут породичног, постоји веома оскудна грађа која објашњава матичне књиге. Заправо, мали је број теоретичара који су се овим питањем уопште бавили, а још мање је оних који су је суштински и појмовно дефинисали. Дате дефиниције и објашњења појма матичних књига углавном се свode на то да су матичне књиге службене евиденције, са доказном снагом јавне исправе, које садрже личне податке и својства сваког физичког лица од рођења до смрти.

Према нашем позитивном законодавству, али и упоредноправно посматрано, под овим појмом дефинишу се основне службене евиденције о личном стању грађана, а чињенице које се њима доказују сматрају се истинитим док се на законом прописан начин не докаже супротно.

У ове евиденције превасходно се уписују чињеница рођења (у матичну књигу рођених), чињеница закључења брака (у матичну књигу венчаних) и чињеница смрти (у матичну књигу

умрлих), али и велики број других података о физичком лицу који су у вези са овим чињеницама (стицање и престанак држављанства, губитак и враћање пословне способности, усвојење, старатељство, идр). Основном упису у ове евиденције, као и каснијим уписима нових података или измени већ уписаних, претходи читав низ управних радњи прецизираних процесним нормама управног поступка, али и великим бројем материјалних прописа који садрже норме о упису или у вези са уписом у матичне књиге, при чему се уписи чињеница и података у матичне књиге једнако врше и на основу управних аката и на основу материјалних аката управе. Из матичних књига издају се изводи и уверења, који због своје писмене форме веома личе на декларативне управне акте. Ипак, ове исправе нису управни акти јер не производе правне ефекте, већ само на формалан начин потврђују постојање или непостојање неке релевантне чињенице. С обзиром на значај који се прописима даје матичним књигама и њиховом месту у систему службених евиденција о грађанима, све остале евиденције и исправе које се издају грађанима морају одговорати подацима уписаним у матичне књиге.

Имајући у виду да се матичне књиге, поред папирног, воде и у електронском облику, значајно предмет истраживања посвећен је и могућности које ове службене евиденције пружају када је у питању успостављање односа између управног поступка који се спроводи у њиховом вођењу и савремених технологија. Активности које се данас предузимају у циљу развоја информационог друштва усмерене су све више ка изградњи е-управе која ће задовољити потребе друштва, пре свега грађана, обезбеђењем широке примене информационо комуникационих технологија у државним органима и увођењем електронског документа, потписа и идентитет у услугама јавног сектора.

Као један од значајних корака ка успостављању е-управе која треба да омогући модернизацију државне управе и лакше и брже остваривање права грађана, без гломазних процедура и непотребних трошкова свакако је и успостављање електронске матичне књиге. Међутим, полазећи од тога да су се матичне књиге више деценија водиле искључиво у папирном облику успостављање е-матичне књиге и електронских процедура за упис у матичне књиге није једноставан процес и уз одговарајући правни оквир, захтева велике напоре у материјалном, кадровском и организационом смислу.

Отуда је основни **проблем истраживања** у овој докторској формулисан у облику питања: да ли и у којим случајевима матичне књиге могу бити одлучне чињенице у управном поступку на основу којих се доносе управни акти и да ли је и колико увођење електронске службене евиденције о личном стању свих грађана у Републици Србији претпоставка за потпуну аутоматизацију управног поступка који се води у вези са уписом чињеница и података у матичне књиге, али и у другим поступцима из сродних области.

Полазећи од тако формулисаног проблема истраживања, основни предмет истраживања у докторској дисертацији јесте управноправни аспекти матичних књига и њихов значај у доказном управном поступку.

Будући да се овом предметом истраживања на целовит и научно прихватљив начин није нико до сада бавио, осим спорадичних радова углавном уџбеничког и упутственог карактера, овако одређен предмет истраживања докторске дисертације представља оригиналну идеју, значајну за развој научних области, управног права, породичног и међународног приватног права.

## **2. Циљеви докторске дисертације**

Генерални циљ истраживања у овој докторској дисертацији био је да се, пре свега, укаже на друштвени и научно-стручни значај матичних књига у доказном управном поступку, односно

поступку утврђивања свих чињеница и околности које су од битног утицаја на решавање управне ствари.

## 2.1. Научни циљеви истраживања

Научни циљ истраживања јесте *дескрипција* развоја матичних књига у Републици Србији и њиховог места у систему правних наука, пре свих управном праву, *класификација* и *типологизација* постојеће научне и стручне грађе о овим управним пословима државне управе повереним јединицама локалне самоуправе, те *научно објашњење* нормативног и организационог уређења матичних књига и њиховог значаја у законитости и правилности различитих поступака који се воде пред управним органима ради остваривања права или утврђивања обавеза грађана и коначно утврђивање досадашњих ефеката вођења матичних књига и потребе њиховог даљег развоја који би послужио делотворном и економичном вођењу појединих фаза управног поступка – испитног поступка, посебно доказног поступка, односно омогућио да се многи поступци покрећу по службеној дужности (*ex officio*) и завршавају доношењем управног акта у скраћеном (испитном) поступку.

## 2.2. Друштвени циљеви докторске дисертације

У складу са овако дефинисаним научним циљем, основни друштвени циљ истраживања који се достигао израдом ове докторске дисертације био је сагледавање институционалног, нормативног и организационог уређења матичних књига, као јавних исправа на основу којих се утврђују одлучне чињенице у управном поступку, и то са различитих становишта и дефинисање основних параметара тога уређења (начина вођења, управне структуре, везе и односи са другим доказима у управном поступку, итд), што ће допринети развоју ове друштвене области. Поред тога, овим истраживањем остварени су и посебни друштвени циљеви, као што су:

- утврђивање оправданости и обавезности (директних и индиректних) захтева за вођењем матичних књига, као основних службених евиденција о личном стању грађана;
- утврђивање оправданости и обавезности (директних и индиректних) захтева за вођењем електронске матичне књиге, као предуслова аутоматизације управног поступка;
- дефинисање тренутне структуре нормативног и организационог уређења матичних књига по појединим фазама управног поступка;
- дефинисање оцене стања и могућности коришћења матичних књига у појединим фазама управног поступка;
- указивање на могућности употребе матичних књига за спровођење свих фаза управног поступка – од покретања поступка до доношења управног акта.

## 4. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању (Објаснити да ли су хипотезе научно потврђене или оборене)

Хипотетички оквир истраживања садржи једну генералну хипотезу иседам посебних хипотеза, од којих свака има по неколико појединачних хипотеза истраживања.

### 4.1. Генерална хипотеза истраживања

Унапређење нормативно-правног оквира у материјалноправном, процесноправном и организационоправном смислу омогућава корениту промену традиционалног начина управног деловања у вођењу матичних књига, посебно у делу управног одлучивања применом савремених информационих средстава и потпуне аутоматизације управног поступка у вези са уписом чињенице рођења, закључења брака и смрти у ове основне службене евиденције о грађанима.

## 4.2. Посебне и појединачне хипотезе истраживања

**Прва посебна хипотеза гласи:** „У систему правних наука матичне књиге су превасходно предмет проучавања управног права, али у појединим специфичним питањима оне су предмет проучавања и других правних дисциплина, пре свега, грађанског права и међународног права“.

### *Појединачне хипотезе*

1) У теорији и пракси управног права и сродних правних дисциплина (грађанско право и међународно право) још увек преовлађује превазиђен концепт о управи као функцији власти.

Индикатори: Теоријска, емпиријска и стручна грађа.

2) Правна регулатива матичних књига обухвата широк спектар различитих извора права, али у основи преовлађују норме управног права садржане у процесним и материјалним законима.

Индикатори: Међународни прописи, колизионе норме и прописи Републике Србије који уређују област матичних књига, као и прописи из других области (грађанског, посебно породичног права и међународног права) чије су одредбе повезано питање са матичним књигама.

**Друга посебна хипотеза гласи:** „Пошто су матичне књиге јавне исправе у које се уписују подаци о рођењу, браку, смрти и друге законом предвиђене чињенице, које *ex officio* воде надлежни државни органи у складу са прописаним правилима, то оне представљају основне службене евиденције о личном стању грађана“.

### *Појединачне хипотезе*

1) Матичне књиге јесу основне службене евиденције о личном стању грађана.

Индикатори: Садржај прописа који уређују област матичних књига, као и прописа који уређују друге службене евиденције и јавне исправе које воде надлежни државни органи (евиденција о држављанству Републике Србије, евиденција о пребивалишту и боравишту грађана, евиденција о јединственим матичном броју грађана и др) и личне исправе које се издају грађанима (лична карта, путна исправа, здравствена легитимација и др).

2) Пошто су матичне књиге изворно послови органа управе, то се оне воде по територијалном принципу, од стране овлашћених службених лица и према прецизно утврђеним правилима.

Индикатори: Подаци о матичним књигама, прописи о матичним књигама и државној управи и пракса успостављеног система.

3) Зато што три групе чињеница одређују лично стање физичког лица (рођење, брак и смрт), неопходно се воде матична књига рођених, матична књига венчаних и матична књига умрлих.

Индикатори: Садржај прописа о матичним књигама, матична књига рођених, матична књига венчаних и матична књига умрлих.

**Трећа посебна хипотеза гласи:** „Упис података у матичне књиге не врши се увек и искључиво на основу управних аката, већ и на основу материјалних аката управе (јавних исправа, изјаве странке или исказа сведока)“.

### *Појединачне хипотезе*

1) С обзиром да је управни поступак представља скуп процедуралних правних правила која се примењују у вези са доношењем одлука у управним стварима, то су и матичне књиге саставни део тог поступка.

Индикатори: Анализа теоријске грађе и прописа о управном поступку, с једне стране и

прописа о матичним књигама и практичних примера из праксе у раду органа који воде матичне књиге, с друге стране.

2) Строга законитост и заштита права и правних интереса странака у управном поступку, доприноси осигурању формалне законитости управних и материјалних аката на основу којих се врши упис чињеница и података у матичне књиге.

Индикатори: Искази садржани у правној теорији и прописима.

3) Сваком упису чињенице и податка у матичну књигу претходи вођење доказног управног поступка, али се сви ови поступци не завршавају доношењем управног акта.

Индикатори: Број поступака који се завршавају управним актом и број поступака који се не завршавају управним актом, као и анализа практичних примера насталих као резултат примене Закона о матичним књигама и Закона о општем управном поступку.

4) Матичне књиге, као и исправе које се издају на основу њих, спадају у доказна средства чија се аутентичност и веродостојност законом претпоставља, па их не треба посебно доказивати, осим у случају када се доказује непостојање тих чињеница и података.

Индикатори: Упоредна анализа садржаја прописа о матичним књигама и прописа који уређују општи управни поступак, као и различитих поступака на основу којих се врши упис одређених чињеница или података у матичне књиге или доказује да оне не садрже тачне податке.

5) Матичне књиге су врста управних радњи које саме за себе не производе правни ефекат, али без чијег се садејства правне ситуације створене или констатоване правним актима не би могле остварити.

Индикатори: Анализа матичних књига.

**Четврта посебна хипотеза гласи:** „Без обзира на посебности у основним карактеристикама матичних књига (начину вођења, надлежним органима и лицима овлашћеним за њихово вођење), оне имају исту доказну снагу јавних исправа у европско-континенталном и англосаксонском праву“.

#### *Појединачне хипотезе*

1) У европско-континенталном систему управног права евиденције о личном стању грађана воде се као државне матичне књиге.

Индикатори: Анализа прописа о матичним евиденцијама у изабраним државама Европске уније и југоисточне Европе.

2) Евиденције о рођењу, закључењу брака и смрти у англосаксонском правном систему се воде и изван државних орган, најчешће у црквама и верским заједницама.

Индикатори: Анализа прописа о матичним евиденцијама у изабраним државама англосаксонског правног режима.

**Пета посебна хипотеза гласи:** „Иако су матичне књиге предуслов обезбеђивања квалитетног пружања јавних услуга грађанима, само су електронске матичне књиге основа даљег развоја електронских јавних услуга и модернизације државне управе и локалне самоуправе у Републици Србији.

### *Појединачне хипотезе*

1) Управноправно одлучивање употребом савремених техничких средстава омогућава планиране и контролисане активност управних органа, у друштвеном, правном и техничком смислу.

Индикатори: Прописане електронске услуге и имплементиране електронске услуге.

2) Употреба савремених технологија у вођењу матичних књига основа је за потпуну аутоматизацију управних радњи у овој, али и другим повезаним областима.

Индикатори: Расположиви капацитети система електронских матичних књига и степен изграђености информационо-комуникационе инфраструктуре.

**Шеста посебна хипотеза гласи:** „Вођење матичних књига захтева посебну заштиту података о личности, од злонамерне употребе, неовлашћеног коришћења, случајног или неодобреног уништења или губитка, односно дифузије података садржаних у овој евиденцији“.

### *Појединачне хипотезе*

1) Зато што структура података која се уписује у матичне књиге представља збирку личних података о грађанима, то оне подлежу посебном режиму заштите података о личности.

Индикатори: Садржина и анализа прописа који уређују заштиту података о личности и структуру података који се уписују у матичне књиге.

2) Успостављање система заштите података уписаних у матичне књиге у директној је вези са доследном применом законских прописа који уређују заштиту права на приватност и личних података.

Индикатори: Правни прописи који уређују заштиту података о личности, средства заштите података о личности и субјекти заштите података о личности.

**Седма посебна хипотеза гласи:** „Пошто је вођење матичних књига сложена и динамична управна активност, то се јавља и потреба садржинског и концептуалног преиспитивања законодавног оквира који регулише ову област“.

### *Појединачне хипотезе*

1) Даљи развој матичних књига могућ је само ако се континуирано прати функционисање система и правилно дефинишу унапред утврђени приоритети развоја.

2) Индикатори: Искази садржани у правној теорији и прописима и усмени искази субјеката који имају искуство и сазнање о садржају, формама, својствима и практиковању нормативних одредаба о матичним књигама.

2) До сада постигнути резултати у вођењу матичних књига, пре свега у електронској форми обезбеђују дефинисање стратешких и оперативних циљева неопходних у процесу успостављања аутоматизованих управних процедура и електронских евиденција у управним пословима различитих органа државне управе.

Индикатори: Идејна и оперативна решења вођења матичних књига у електронском облику, коришћене технологије, архитектуре система за вођење матичних књига у електронском облику и стандарди који су достигнути у аутоматизацији матичних књига.



## 4. Кратак опис садржаја

Резиме

Абстракт

УВОД

### I. МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

1. Проблем истраживања
  - 1.1. Хипотетички ставови о проблему истраживања
    - 1.1.1. Хипотетички ставови о структурним проблемима
    - 1.1.2. Хипотетички ставови о функционалним проблемима
    - 1.1.3. Хипотетички ставови о везама и односима
  - 1.2. Резултати досадашњих истраживања
  - 1.3. Значај истраживања
2. Предмет истраживања
  - 2.1. Теоријско одређење предмета истраживања
  - 2.2. Дефинисање категоријално-појмовног система
  - 2.3. Операционално одређење предмета истраживања
3. Циљ истраживања
  - 3.1. Научно-стручни циљ
  - 3.2. Друштвени циљеви
4. Хипотетички оквир истраживања
  - 4.1. Генерална хипотеза истраживања
  - 4.2. Посебне и појединачне хипотезе истраживања
5. Начин истраживања
  - 5.1. Методе које ће се користити у истраживању
  - 5.2. Узорци истраживања
6. Научно-стручна и друштвена оправданост истраживања
  - 6.1... Научно-стручна оправданост истраживања
  - 6.2... Друштвена оправданост истраживања

### II. МАТИЧНЕ КЊИГЕ У СИСТЕМУ ПРАВНИХ НАУКА И ЊИХОВА РЕГУЛАЦИЈА

1. Матичне књиге у систему правних наука
  - 1.1. Матичне књиге у систему управног права
  - 1.2. Матичне књиге у систему грађанског права
  - 1.3... Матичне књиге у систему међународног права
2. Правна регулација матичних књига
  - 2.1. Регулација матичних књига у међународном праву
  - 2.2. Колизивне норме
  - 2.3. Регулација матичних књига у националном законодавству

### III. ТЕОРИЈСКО ОДРЕЂЕЊЕ МАТИЧНИХ КЊИГА

1. Појам матичне књиге
2. Историјат развоја матичних књига
  - 2.1. Верске матичних књига
  - 2.2. Државне матичне књиге
3. Карактеристике матичних књига
  - 3.1. Матичне књиге као поверени посао државне управе
    - 3.1.1. Надлежност
    - 3.1.2. Сукоб надлежности
  - 3.2. Матична подручја
  - 3.3. Матичар
  - 3.4. Начин вођења матичних књига

- 3.4.1. Први примерак – изворник матичне књиге
- 3.4.2. Други примерак матичне књиге
- 3.4.3. Упис чињеница и података у матичне књиге
- 3.4.4. Упис чињеница и података на основу исправа иностраних органа
- 3.4.5. Упис забелешке о промени података о личном стању грађана у матичне књиге
- 3.4.6. Службена употреба језика и писама у вођењу матичних књига
- 3.4.7. Исправке у матичним књигама
- 3.5. Чување матичних књига
- 3.6. Обнављање матичних књига
- 3.7. Јавне исправе које се издају из матичних књига
  - 3.7.1. Изводи из матичних књига
  - 3.7.2. Уверења
- 4. Врсте матичних књига
  - 4.1. Матична књига рођених
  - 4.2. Матична књига венчаних
  - 4.3. Матична књига умрлих
  - 4.4. Матична књига у дипломатско-конзуларним представништвима
- IV. УПОРЕДНА АНАЛИЗА ВОЂЕЊА МАТИЧНИХ КЊИГА
  - 1. Европски-континентални систем вођења матичних књига
    - 1.1. Опште карактеристике европско-континенталног права
    - 1.2. Карактеристике националних права
      - 1.2.1. Савезна Република Немачка
      - 1.2.2. Република Француска
      - 1.2.3. Аустрија
      - 1.2.4. Естонија
      - 1.2.5. Република Словенија
      - 1.2.6. Република Хрватска
      - 1.2.7. Црна Гора
      - 1.2.8. Босна и Херцеговина
  - 2. Англосаксонски систем вођења матичних књига
    - 2.1. Опште карактеристике англосаксонског права
    - 2.2. Карактеристике националних права
      - 2.2.1. Велика Британија
      - 2.2.2. Нови Зеланд
      - 2.2.3. Аустралија
      - 2.2.4. Канада
  - 3. Упоредни аспект (сличности и разлике) у вођењу матичних књига у европско-континенталном и англосаксонском систему
- V. МАТИЧНЕ КЊИГЕ У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ
  - 1. Надлежност у управном поступку уписа чињеница и података у матичне књиге
  - 2. Учесници у поступку
  - 3. Фазе управног поступка
    - 3.1. Покретање управног поступка
    - 3.2. Испитни поступак
    - 3.3. Претходно питање
    - 3.4. Доказни поступак
    - 3.5. Доношење одлуке

- 3.6. Жалбени поступак
- 3.7. Ванредна правна средства
- 4. Дејство управних аката
- 5. Управни поступак у вези са утврђивањем чињеница и података које се уписују у матичне књиге
  - 5.1. Поступак основног уписа чињеница и података у матичне књиге
  - 5.2. Поступак накнадног уписа чињеница и података у матичне књиге
  - 5.3. Поступак уписа у матичне књиге на основу исправа иностраног органа
  - 5.4. Поступак за исправку грешке у матичној књизи
  - 5.5. Поступак за промену података у матичној књизи
- 6. Материјални акти управе и матичне књиге
- 7. Матичне књиге у доказном поступку
- VI. ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ МАТИЧНИХ КЊИГ**
  - 1. Правни поступци и информатика
  - 2. Употреба савремене технологије у управном поступку
  - 3. Управни акти и компјутерска технологија
  - 4. Аутоматизоване евиденције
  - 5. Електронске евиденције у области матичних књига
    - 5.1. Појам и врсте
    - 5.2. Карактеристике електронске матичне књиге
    - 5.3. Централни систем за електронску обраду и складиштење података и вођење другог примерка матичних књига
  - 6. Пружања јавних услуга у области матичних књига употребом савремених информacionих технологија као облик управне делатности
    - 6.1. Употреба савремених технологија у поступку издавања јавних исправа из матичних књига
    - 6.2. Употреба савремених технологија у поступку уписа у матичне књиге
- VII. ПРИСТУП ПОДАЦИМА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ**
  - 1. Право на приватност и заштита података о личности
  - 2. Подаци о личности и матичне књиге
  - 3. Заштита података о личности и матичне књиге
- VIII. ПРАВИЦИ РЕФОРМЕ – МОДЕЛ УНАПРЕЂЕЊА**
  - 1. Принципи реформе у управној области матичних књига
  - 2. Модел унапређења
    - 2.1. Правно-легислативни аспект унапређења
    - 2.2. Процесно-правни аспект унапређења
    - 2.3. Организациони аспект унапређења система управљања пословима матичних књига
    - 2.4. Пројектни аспект унапређења
    - 2.5. Управљање људским ресурсима
- IX. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА**
- ЛИТЕРАТУРА**

## **5. Остварени резултати и научни допринос** *(Конкретно навести допринос научној, стручној или уметничкој области)*

### **6.1. Научна оправданост истраживања**

Научна оправданост истраживања у докторској дисертацији изражена је кроз допринос у научној спознаји саме појаве матичних књига и њиховог места и значаја у систему правних наука, са посебним освртом на управно право. Такође, научна оправданост истраживања матичних књига изражена је кроз логички преглед чињеница садржаних у регулаторним правилима и извршеној генерализацији њиховог управног аспекта са становишта националног права Републике Србије, али и општих међународних норми и регулаторних правила држава репрезентата европско-континенталног и англосаксонског правног система. Научни допринос ове дисертације повезана је и са претпостављеним доприносом науци кроз верификаторне резултате истраживања управних послова државне управе у области матичних књига (проверу и постављање нових хипотеза).

Значајан научни допринос ове докторске дисертације дат је и у методолошком приступу истраживања предметне теме, посебно у примени основних метода сазнања, општенаучних метода и метода за прибављање података о матичним књигама, као и у специфичности примене њихових техника, инструмената и поступака у дескрипцији, класификацији, типологизацији и научном објашњењу места и улоге матичних књига у систему правних наука.

У том погледу, докторска дисертација представља оригинално научно дело кандидата са наглашеним доприносом теорији управног права, грађанског и међународног права у области матичних књига, као и доприносом примењених метода, техника и поступака у научном проучавању ове значајне области управног права.

### **6.2. Друштвена оправданост истраживања**

Друштвена оправданост истраживања матичних књига и њиховог управноправног аспекта у систему реформе управних процедура изражава се у потреби сагледавања досадашње праксе и постигнутих резултата на вођењу матичних књига, посебно у електронском облику и њихове употребе у доказном управном поступку, ради предлагања и изналагања најадекватнијих решења за унапређење области матичних књига као једног од кључних предуслова модернизације и професионализације државне управе и локалне самоуправе и корените промене традиционалног начина обављања административних процедура у оквиру државе на вертикалном и на хоризонталном нивоу, у складу са темељним начелима тзв. Европског административног простора.

## **6. Закључак** *(Навести да је докторска дисертација/уметнички пројекат урађена у свему према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно или уметничко дело и да су се стекли услови за његову јавну одбрану)*

1) Докторска дисертација под називом: „Управноправни аспект матичних књига и њихов значај у доказном управном поступку“ кандидата МС Јасмине бенмансур урађена је у складу са одлуком о одобравању израде докторске дисертације. Кандидат је тему обрадио на 283 странице, при чему 265 страна чине излагања о проблему и предмету истраживања.

2) Тема је сложена и мултидисциплинована и припада научним областима правних наука, посебно научним дисциплинама управног права, грађанског права и међународног права. У теоријско-емпиријском погледу, ова тема је недовољно научно дотицана, а недостајао јој је и адекватно дефинисан категоријално појмовни систем.

3) Тема докторске дисертације је актуелна, научно и друштвено оправдана. Теоријска и емпиријска разрада предмета дисертације захтевала је прожимање битних теоријских ставова и искустава праксе матичних књига и њихово смислено и аргументовано исказивање као сазнајне, научно и практично применљиве целине, што овој докторској дисертацији даје карактер оригиналног научног дела.

4) Дисертација је писана коректним језиком науке, јединственим и јасним стилем уз мање тешкоће које су неизбежно везане за мултидисциплинарне научне радове.

5) Одабрана литература и сви научни извори су примерени предмету дисертације како по квалитету садржаја, тако и по обиму. Коришћени извори дали су довољну основу за битна закључивања о проблему и предмету истраживања, као и за доказивање постављених хипотеза. Изворе и литературу кандидат је правилно и вешто користио, што се види из чињенице да је постављене хипотезе ваљано конфирмирао.

6) Комисија за оцену докторске дисертације, је на основу свега изложеног закључила да је докторска дисертација под називом: „*Управноправни аспект матичних књига и њихов значај у доказном управном поступку*“ оригинално и самостално научно дело кандидата МС Сци Јасмине Бенмансур и да садржи наведене научне доприносе, те предлаже наставно-научном већу Факултета за право, јавну управу и безбедност, Универзитета „Дон Незбит“ у Београду да донесе следећу,

## ОДЛУКУ

1. Констатује се да је приложена докторска дисертација подобна за јавну одбрану.

2. Кандидат МС Сци Јасмина Бенмансур ће обавити јавну одбрану докторске дисертације пред комисијом коју одреди Научно-наставно веће Факултета за право, јавну управу и безбедност, по прописаној академској процедури.

Место и датум:  
Београд, 12.04.2016. године

**Чланови Комисије за оцену подобности кандидата и теме докторске дисертације**

**Проф. др Мијат Дамјановић**, емеритус  
професор ФПЈУБ, члан

**Проф. др Неђо Даниловић**,  
редовни професор ФПЈУБ, ментор

**Проф. др Живко Кулић**,  
редовни професор ФПЈУБ, ментор

**Проф. др Зоран Лончар**,  
ванредни професор ПФ УНС, члан

**Проф. др Драган Васиљевић**,  
редовни професор, КПА, Београд, члан

